

Türkbilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

2018/35

Ankara < Bahar > 2018

Türk Bilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

ISSN : 1302-6011

Kuruluş Tarihi: 2000

Kurucusu / Founder

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Doç. Dr. Bülent GÜL

YAYIN DANIŞMA KURULU / PUBLICATION BOARD OF OVERSEERS

Prof. Dr. Ferruh AĞCA [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Erhan AYDIN [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Sema BARUTCU ÖZÖNDER [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Ts. BATTULGA [MOĞOLİSTAN] • Prof. Dr. Ankbayar DANUU [MOĞOLİSTAN] • Prof. Dr. Tumurtogoo DOMİ [MOĞOLİSTAN] • Prof. Dr. Nikolay Ivanoviç EGOROV [ÇUVAŞİSTAN-RUSYA] • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLİSUN [TÜRKİYE] • Doç. Dr. G. Gonca GÖKALP ALPASLAN [TÜRKİYE] • Doç. Dr. Faruk GÖKÇE [TÜRKİYE] • Doç. Dr. Bülent GÜL [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Sakir İBRAYEV [KAZAKİSTAN] • Prof. Dr. Yunyi Nikolayeviç İSAYEV [ÇUVAŞİSTAN-RUSYA] • Prof. Dr. G. JORİGT [İÇ MOĞOLİSTAN-ÇİN] • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Marek STACHOWSKI [POLONYA] • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM [TÜRKİYE]

YAYIN HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES

Prof. Dr. Mehmet AÇA • Prof. Dr. Ferruh AĞCA • Doç. Dr. Nuray ALAGÖZLÜ • Dr. Öğr.Ü. Fatma ALBAYRAK • Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH • Prof. Dr. Erhan AYDIN • Prof. Dr. F. Sema BARUTCU-ÖZÖNDER • Doç. Dr. Bülent BAYRAM • Dr. Öğr.Ü. Mikail CENGİZ • Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU • Dr. Ankbayar DANUU • Prof. Dr. Nurettin DEMİR • Doç. Dr. Sema ASLAN DEMİR • Prof. Dr. Şener DEMİREL • Doç. Dr. Kemalettin DENİZ • Prof. Dr. Abide DOĞAN • Doç. Dr. Oğuzhan DURMUŞ • Dr. Öğr.Ü. Mutlu ER • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLİSUN • Prof. Dr. Bilge ERCİLİSUN • Doç. Dr. Ruhi ERSOY • Dr. Öğr.Ü. Genç Osman GEÇER • Doç. Dr. G. Gonca GÖKALP ALPASLAN • Doç. Dr. Faruk GÖKÇE • Prof. Dr. İsmail GÖRKEM • Doç. Dr. Bülent GÜL • Prof. Dr. Tufan GÜNDÜZ • Dr. Öğr.Ü. Sinan GÜZEL • Doç. Dr. Adnan R. KARABEYOĞLU • Dr. Öğr.Ü. M. Yasin KAYA • Dr. Serkan KEÇECİ • Dr. Öğr.Ü. Filiz KILIÇ • Prof. Dr. Ayşe KIRAN • Prof. Dr. Yunus KOÇ • Prof. Dr. Abdullah KÖK • Prof. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR • Dr. Öğr.Ü. Murat KÜÇÜK • Doç. Dr. Cafer MUM • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT • Dr. Öğr.Ü. Serdar ODACI • Prof. Dr. Fatma ÖZKAN • Prof. Dr. İsa ÖZKAN • Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN • Dr. Öğr.Ü. Yılmaz ÖZKAYA • Prof. Dr. Özge ÖZTEKİN • Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM • Doç. Dr. Fatih SAKALLI • Dr. Öğr.Ü. İsa SARI • Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL • Prof. Dr. Mete TAŞLIOVA • Prof. Dr. İsenbike TOGAN • Prof. Dr. Lokman TURAN • Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN • Prof. Dr. Alemdar YALÇIN • Prof. Dr. Paşa YAVUZARSLAN • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM • Prof. Dr. Emine YILMAZ

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Baş Editör / General Editor

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Editör / Editor

Doç. Dr. Bülent GÜL

İngilizce Editörü

Doç. Dr. Nuray ALAGÖZLÜ

YAYIN KURULU ÜYELERİ / MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Ferruh AĞCA [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Doç. Dr. Nuray ALAGÖZLÜ [Hacettepe Üniversitesi] • Doç. Dr. Bülent BAYRAM [Kırklareli Üniversitesi] • Doç. Dr. Mehmet ÇERİBAŞ [Neveşehir Üniversitesi] • Prof. Dr. Mete TAŞLIOVA [Yıldırım Beyazıt Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Abdulkadir ATICI [Kırklareli Üniversitesi] • Doç. Dr. Oğuzhan DURMUŞ [Trakya Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Genç Osman GEÇER [Niğde Üniversitesi] • Doç. Dr. Faruk GÖKÇE [Dicle Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Sinan GÜZEL [Katip Çelebi Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Ali İLGIN [İstanbul Üniversitesi] • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT [Pamukkale Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Serdar ODACI [Hacettepe Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Kadriye TÜRKAN [Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Haydar YALÇIN [Katip Çelebi Üniversitesi] • Dr. Serdar ERKAN [Hacettepe Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. İsa SARI [Hitit Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Mikail CENGİZ [Hacettepe Üniversitesi] • Araş. Gör. Hasan GÜZEL [Hacettepe Üniversitesi] • Dr. Ayşe KILIÇ CENGİZ [Hacettepe Üniversitesi] • Uzm. Uğur ŞAHİN [Hacettepe Üniversitesi] • Dr. Esra B. SAVCI [TKAE].

Kapak Tasarım: Mehmet FIDANCI

İç Tasarım: Bülent GÜL

Web Tasarım: İsa SARI

*

Yayın Türü

Türk Bilig, hakemli, uluslar arası, süreli (altı aylık) yayındır.

Türk Bilig, Uluslar Arası Türkoloji Dergisidir.

**

Taranan İndeksler / İndeks

Türk Bilig, MLA (Modern Language Association) International Bibliography, EBSCO PUBLISHING, European Reference Index for the Humanities (ERIH), Ulrich's Periodicals Directory, SCOPUS ve ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) tarafından taranmaktadır.

***

Türk Bilig'de yayımlanan makaleler yayının yazılı izni olmadan tamamı veya bir kısmı herhangi bir yolla çoğaltılamaz. Yazıların fikri sorumluluğu ve imla tercihi yazarlarına aittir. Başka kaynaklardan alınmış tablo, resim ve benzeri şeylerin yazılarda kullanımı sorumluluğu yazara aittir.

İLETİŞİM ADRESİ / INFORMATION ADDRESS

D o ç . D r . B ü l e n t G Ü L

Hacettepe Üniversitesi

Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü 06800 Beytepe/Ankara TÜRKİYE

web sayfası: <http://www.turkbilig.com>

e-posta: turkbilig@hacettepe.edu.tr / turkbilig@turkbilig.com

Türk Bilig, 2018/35, Etkileşim Basınevini (Sor.Müd. Yusuf AVAN; Kazım Karabekir Cad. 85/54-55 Altındağ/ANKARA, Tel: 3843136) basılmıştır.

Ankara <Bahar> 2018

Türkbilig'ten Merhaba,

Türkbilig bir dergi/kitap boyutunda yayın hayatına başladığı 2000 yılından bu yana çok çetrefilli ve meşakkatli yollardan geçip gelerek, özverili çabalar ile günümüze erişmiştir. Derginin 2018 yılındaki bahar dönemi belirlenmesi gelenekleşmiş yeni sayısı da aynı özverili çaba ile sizlere erişme olanağı bulmuştur.

Araştırma ve inceleme yazıları ile, hakemlik yaparak yazıların niteliğine, dergi için seçimine katkıda bulunan bilim adamlarına, yazıların basıma hazırlanmasında emeği geçenlere ve derginin basılı ve elektronik formatını gerçekleştirip okunurluğunu sağlayan Bülent Gül'e ayrı ayrı teşekkürler.

Derginin bu sayısında Türk kültürünün çeşitli konularıyla, kardeş kültür sahibi Moğolların dil ve kültürleriyle bağlı olarak hazırlanmış araştırma ve inceleme yazıları ile derginin bu sayısı oldukça zengin ve ilgi çekici nitelik kazanmıştır. Bu nitelikleri ile derginin bu sayısı Türklük bilgisi ile ilgilenenlerin yararlanacağı zengin bir sayıya dönüşmüştür.

Gelecek sayıda buluşmak üzere hoşça kalınız.

Dursun YILDIRIM
Genel Yayın Editörü

Türkbilig Yayın İlkeleri

- *Türkbilig*, yılda iki kez yayınlanır.
  - *Türkbilig*, hakemli bir yayındır. *Türkbilig*'de yayınlanmak üzere gönderilen özgün makaleler, YAZI KURULU tarafından incelendikten sonra konunun uzmanı üç hakem tarafından değerlendirilir ve üç hakemin en az ikisinden olumlu rapor gelmesi halinde yayınlanır.
  - *Türkbilig*'e gönderilen yazılar daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır. Derginin yayın dili Türkçe'dir. Yayın ilkelerine uygun olmak koşuluyla yabancı bilim adamlarının yazıları, İngilizce, Almanca, Fransızca veya Rusça yazılmış olabilir. Ancak Türkçe-İngilizce başlık, özet ve anahtar sözcükler yazıya eklenmelidir. Yabancı dilde yazılmış yazılara derginin hacmine göre % 30 civarında yer verilir.
  - Yazılar, basılı üç kopya halinde ve disketiyle birlikte gönderilmelidir. Özel çeviri yazım işaretlerinin kullanıldığı yazılarda fontlar da (PC uyumlu) diskete yüklenmelidir.
  - Makalenin yazarı, adını, soyadını, görev yaptığı kurumu ve akademik unvanını tam ve açık olarak belirtmeli, kendisiyle doğrudan iletişim kurulabilecek açık adres, telefon numarası ve elektronik posta adresini vermemelidir.
  - Yazıların başında kısa birer Türkçe ve İngilizce özet (en çok 100 sözcük) ile Türkçe ve İngilizce anahtar sözcükler (en çok 10 sözcük) bulunmalıdır (İtalik olarak ve Times 9 punto ile yazılmalıdır).
  - Yazılar, Times 10 puntuyla ve 1,5 satır aralığıyla yazılmalıdır. Paragraf başlarında tab tuşu, paragraf aralarında enter tuşu kullanılmamalıdır.
  - Metin içinde göndermeler ad ve tarih ve/veya sayfa olarak parantez içinde belirtilmelidir. Örnek: (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Üç satırdan az alıntılar satır arasında ve tırnak içinde, üç satırdan uzun alıntılar ise satırın sağından ve solundan birer santimetre içeride, blok halinde, 9 puntuyla, tek satır aralığıyla verilmelidir.
  - Dipnotlar sayfa altında, numaralandırılarak verilmeli ve sadece açıklamalar için kullanılmalıdır.
  - Makalenin sonunda yer alacak kaynakçada kitaplar (*koyu ve italik*) ve makaleler (dergi adı *koyu*, cilt Romen rakamıyla, sayı, üst üste iki nokta, sayfa numaraları) alfabetik sırayla ve şu düzenle verilmelidir:
ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", *Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.
STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", *Handbook of American Folklore*, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.
TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul: Çağlayan Basımevi.
ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", *Türk Folklor Araştırmaları*, II, 33: 513-514.
WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), *Yazın Kuramı*, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), *Adam Sanat*, 4: 5-14.
- Bir yazının birden fazla yayını kaynak gösterildiği takdirde yayınlar tarih sırasıyla, aynı yazının aynı yıldaki yayınları ise (1985a), (1985b) şeklinde harf sırasıyla verilmelidir.
  - Tezlerin hangi üniversitede yapıldığı ve hangi akademik dereceye (yüksek lisans/doktora...) yönelik olduğu belirtilmelidir.
  - Yukarıda belirlenen yazım koşullarına uygun olmayan yazılar değerlendirmeye kesinlikle alınmayacaktır.

Submission Guidelines for Türkbilig

- *Türkbilig* is published twice a year.
- *Türkbilig* is a refereed publication. After original manuscripts are examined by Executive Board, they are peer-reviewed by three referees. They are published if two of three referees send affirmative report. The authors bear the full responsibility for their articles.
- Manuscripts must be originally sent to the board, and no other places for publication or evaluation. The publication language of the issue is Turkish. In condition suited to submission guidelines of *Türkbilig*, foreign authors' manuscripts, which can be in English, German, French or Russian, are published in proportion 30% of issue. The manuscripts must have title, abstract and also keywords both Turkish-English.
- Manuscripts must be sent as three printed copies along with the disk. If any special fonts (suitable for PC) are used in manuscripts, they must be in the disk.
- The authors' names, last names and academic positions should be written. In addition, the full postal address, fax, telephone numbers and e-mail addresses of the author(s) who will check proofs and receive correspondence and offprint should also be included.
- Summaries must be in Turkish and English, should not exceed 100 words and key words may not exceed 5 (5 words for Turkish; 5 words for English) words at the beginning of the manuscripts. Latin words must be in Times 9 point and italic.
- Manuscripts must be written in Mac Word 5,1 or Ms Word Windows 95 or further versions (Pc compatible) with Times 10 point with 1,5 line spaced. Tab and enter key **must not be used** for paragraphs.
- Texts must follow in-text footnote system. In parenthesis in the text, author's name, date of publication, and page number is given. If a source is cited many times, parentheses are given instead of "ibid, idem, op. cit. etc." For example, (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Quoted passages under three lines must given by quotation mark. If quoted passage is over three lines, they must be given 1 cm margins from left and right side of line as block with 9 point and odd line spaced.
- Additional information must be given on the same page as footnotes enumerated 1, 2, 3. Citations in them must follow the above guidelines.
- References must include only the cited sources and be given in alphabetical order. Books names must be written **bold** and *italic*. Articles must be written (name of journal is **bold**, volume in Roman number, issue number, colon and page numbers) as below:

ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", *Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.

STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", *Handbook of American Folklore*, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul: Çağlayan Basımevi.

ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", *Türk Folklor Araştırmaları*, II, 33: 513-514.

WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), *Yazın Kuramı*, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), *Adam Sanat*, 4: 5-14.
- If more than one source of the same author is cited, they must be put in a chronological order from the oldest to the newest. Sources of the same years must be given letters "1985a, 1985b"
- The university and the academic degree (MA. or PH.) of academic thesis must be given.
- Manuscripts **not prepared** based on the directions above **will not be taken into consideration** for publication in *Türkbilig*.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Türkbilig'ten Merhaba / iii

Yazılar / Articles

Ekrem KALAN

Moğollar'da Yazılı Geleneğin Kökenleri ve "Cengiz Taşı"
Roots of Written Tradition in Mongolian History and "Chinggis' Stone"

1-16

Mehdi REZAEİ

İlhanlılar'dan Kalan Dilsel Miras
The Linguistic Legacy of the Ilkhanate Era

17-28

Arif SARI

Dulkadirli Türkmenlerinin Yurtları Hakkında
About The Homeland of Dulkadirli Turkmens

29-40

Hüseyin Şevket Çağatay ÇAPRAZ

János Szapolyai'den Gábor Bethlen'e Kadar Erdel Diplomasisi ve Bâb-ı Âli'deki Varlığı
Transylvanian Diplomacy and Its Presence in Ottoman Empire from John Zápolya to Gabriel Bethlen

41-62

Tekin TUNCER

Türkistan Mücadelesinde Milliyetçi Komünist Bir Kazak Aydını: Turar Riskulov
Turar Ryskulov: A Nationalist Communist Kazakh Intellectual in Turkestan Struggle

63-72

Ömer GEZER

Temeşvarlı Osman Ağa - Esir, Tercüman ve Yazar
Osman Ağa of Temesvár – Captive, Dragoman and Author

73-88

Hülya SAVRAN

Türk Dilinde Yuvarlaklaşma Olayı ve Dudak Uyumu
Rounding and Labial Harmony In Turkish Language

89-96

Zikri TURAN

Türk Dilinin Eklerini Sınıflandırmanın Esasları
The Basics of the Categorization of the Affixes in Turkish Language

97-110

Ayşe KILIÇ CENGİZ

Tibet Budizminde Dhāraṇīler ve Eski Uygurca Sitātapatrādhāraṇī
Dhāraṇīs in Tibetan Buddhism and the Old Uyghur Text Sitātapatrādhāraṇī

111-124

Seçil HİRİK

Rol Kuramı İle Fiillerin Anlambilimsel Kategorilerinin İlişkisi:
İyi Ve Kötü Prens Öyküsü Örneği

Relation of Role Theory and Semantic Categories of Verbs: A Case of İyi ve Kötü Prens Öyküsü

125-142

Azzaya BADAM

Moğolistan'da Bulunan Kayalar Üzerindeki Runik Yazıtlar (2010-2017)
Recently Found Runic Rock Inscriptions In Mongolia (2010-2017)

143-154

Bilge ÖZKAN NALBANT
Kür/Kül “Cesur, Kahraman” Sözcüğü Üzerine
On the Kür/Kül “Brave, Hero” Word
155-164

Abdulkadir ATICI
İran Türk Değişiklerindeki *var / yok + iyelik* Yapısı Üzerine Eşzamanlı Bir İnceleme
A Synchronic Study on “Possessive + Existential” Constructions in Turkish Dialects of Iran
165-180

Mustafa DURMUŞ
Dil Öğretiminin Temel Kavramları Üzerine Düşünceler:
Yabancılar Türkçe Öğretimi Mi, Yabancı Dil veya İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretimi Mi?
Thoughts On The Fundamental Concepts Of Language Teaching: Is It Teaching Turkish to Foreigners, or Teaching Turkish as a Foreign Language Or Second Language?
181-190

Cem ERDEM
Hırvatistan Örneğinde Balkan Coğrafyasına Ait Bir Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi Kaynakçası
A Turkish Language and Literature Teaching Bibliography Belonging to Balkanic Geography in the Case of Croatia
191-198

Mehmet Can DOĞAN
Cumhuriyet Döneminde Yazılan Edebiyat Tarihlerinde Yeni Türk Şiiri
New Turkish Poetry in Literary History Written in The Republic Period
199-214

Mustafa KURT
Divan Şiiri Karşısında Behçet Necatigil
Behçet Necatigil vis-à-vis Ottoman Poetry
215-221

Nezir TEMUR
Sözlü Tarih ve Destan Bağlamında Macmuatü't – Tavorih
Macmuatü't - Tavorih In The Context of Oral History and Epic
223-231

Erhan ÇAPRAZ
Âşık Tarzi Şiir Geleneğinin Teşekkülüne Dair Değerlendirmelere Bir Ek: Meyhaneler
An Addition to Evaluations on Organization of Minstrel Style Poetry Tradition: Tavern's (Meyhaneler)
233-244

Cafer MUM
Bâkî'nin Sevgiliyi Adlandırma Tercihlerinde Bağlam Faktörü
Contextual Factors In Bâkî's Preference Of Naming The Beloved
245-265

Tanıtm / Reviews

Kenan AZILI
Köktürk Yazısının Okunuşunun 125. Yılında Orhun'dan Anadolu'ya Uluslararası Türkoloji
Sempozyumu'nun Ardından
267-272